

Свако ко се бави писањем о прошлости, са иоле дубљим разумијевањем људи и њихових односа, у сваком изабраном исјечку времена може осјетити, наслутити, постојање и рад актера које не биљеже службени архиви, актера који не повлаче линије догађаја и не привлаче свјетла јавности, али повијесну слику испуњавају бојом, они који од нити чине тканину и који ткају тихо и непрестано. У сретним случајевима такви су људи добри духови свог времена, обично позвани да блаже сурове нарави и прилике. Управо нас је након тешког боловања напустио један такав човјек.

Петра М. Лађевића, рођеног у Петрињи 1956. године, његови су бројни пријатељи јако вољели, дијелом зато што је ту екипу он сам формирао, дијелом зато што је било лагодно бити Перин пријатељ, он их је нештедице величао и помагао. О томе потписник свједочи из властитог примјера. Перо је био неплаћени менаџер људима у које је вјеровао.

Као Србин с Баније видјевши реално стање заједничке државе и хрватско-српских односа, а ослушкујући збивања и вијести из свијета, свјесно се одлучио за алтернативни пут у борби за демократску политичку заједницу на јужнословенским просторима

Седамдесете године прошлог стољећа и све оно што су оне донијеле у нашим животима одредиле су оквир јавног ангажмана овог одличног студента филозофије и социологије на Филозофском факултету у Загребу. Пријатељ и земљак Никола Вујчић сјећа га се као бунтовника већ у петрињској гимназији. Као млад човјек схватајући озбиљно ријечи својих професора, као Србин с Баније видјевши реално стање заједничке државе и хрватско-српских односа, а ослушкујући збивања и вијести из свијета, свјесно се одлучио за алтернативни пут у борби за демократску политичку заједницу на јужнословенским просторима.

Петар је тих година истакнути петиционаш, неке од петиција за обрану људи који ће десетак година касније постати моћници и идеолози држава насталих на развалинама Југославије, само је потписао, некима је био аутор. Он је цијело вријеме свог јавног рада био незамјењив везни играч, повезујући људе, градове, Загреб и Београд нарочито, генерације. Повезивао је истомишљенике с циљем обране оних других, вјерујући снажно да се тако одужује и родној Банији, модернизујући њене традиције, и Филозофском факултету у Загребу, озбиљујући његове теорије. Знао је истину о институцијама, гурајући нас да је кажемо и запишемо, и ипак вјеровао у њих. Невесела истина га није могла тако разочарати да га разоружа.

Петар Лађевић је био анархиста у души, који је потписнику тихим гласом објашњавао смисао свих детаља у православној литургији; био је досљедни либерал који се поносио дружењем с Владом Мијановићем Револуцијом и волио људе из његовог круга; био је Србин с Баније који је увијек пред својима бранио Петрињу и петрињске Хрвате.

Значајну епизоду у његовом животу представља рад у Влади Војислава Коштунице у Београду, у којој је са знањем и разумијевањем донесеним из старог краја уобличио и проводио службену политику према мањинама

Пише: Чедомир Вишњић
петак, 18 октобар 2024 12:41

Почетком деведесетих, управо на трагу онога што је до тада радио, проналазимо га у кругу покретача и оснивача институција Срба у Хрватској, Српског демократског форума и Српског културног друштва „Просвјета“. Петар није био књижевник, он је друге усмјеравао на теме и проблеме, али његови су ријетки прилози о Адаму Прибићевићу и Ванету Ивановићу – био је то избор по сродности – значајно ширили круг спознаје за нас који смо тада живјели укљештени у политичку стварност прве половине 90-их. Другу половину те деценије он је у Лондону, ради као секретар Ванета Ивановића и значајно доприноси његовом књижевном повратку у домовину. Успијевао је као посредник наговорити породицу Ивановић да материјално помогне јужнословенске студенте у Лондону, неки од њих су данас угледни људи и интелектуалци.

Ни преласком у Београд није напустио свој позив ни улогу. Опет је био незамјењиви везни играч, дио његове мисије било је уредниковање у издавачкој кучи „Профил“, био је човјек који зна што је јавност, како се она ствара и користи. Значајну епизоду у његовом животу представља рад у Влади Војислава Коштунице у Београду, у којој је са знањем и разумијевањем донесеним из старог краја уобличио и проводио службену политику према мањинама.

Петар Лађевић је био наш човјек у Београду. Знам много људи који су интензивно живјели и живе хрватско-српске односе, али не знам никога ко је као он настојао разумјети све актере тих односа у прошлости и садашњости и дати им право на ријеч.

Не знам никога ко ће бити тако ожаљен од тако шароликог и бројног круга пријатеља.

(РТС)